

QUẢN LÝ NHÀ NƯỚC VỀ PHÒNG CHÁY, CHỮA CHÁY VÀ CỨU NẠN, CỨU HỘ ĐỐI VỚI CƠ SỞ PHÁT THANH, TRUYỀN HÌNH - THỰC TRẠNG VÀ MỘT SỐ ĐỀ XUẤT HOÀN THIỆN PHÁP LUẬT

■ **ThS. NGUYỄN QUỐC MINH***

Tóm tắt: Bài viết nghiên cứu, phân tích, đánh giá thực trạng quy định pháp luật và thực tiễn thi hành pháp luật về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ đối với cơ sở phát thanh, truyền hình, chỉ rõ những khó khăn, vướng mắc. Từ đó, nghiên cứu đưa ra một số đề xuất hoàn thiện pháp luật nhằm nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ đối cơ sở phát thanh, truyền hình.

Từ khóa: Hoàn thiện pháp luật; phòng cháy, chữa cháy; cứu nạn, cứu hộ; quản lý nhà nước; cơ sở phát thanh, truyền hình.

Nhận bài: 20/3/2025

Hoàn thành biên tập: 09/4/2025

Duyệt đăng: 16/4/2025

STATE MANAGEMENT OF FIRE PREVENTION, FIRE FIGHTING AND RESCUE FOR RADIO AND TELEVISION ESTABLISHMENTS - CURRENT SITUATION AND SOME PROPOSALS TO IMPROVE THE LAW

Abstract: The article studies, analyzes, and evaluates the current status of legal regulations and law enforcement practices on fire prevention, fire fighting, and rescue for radio and television establishments, pointing out difficulties and obstacles. From there, the study makes a number of law completion proposals to improve the effectiveness of state management on fire prevention, fire fighting, and rescue for radio and television establishments.

Keywords: Improving the law; fire prevention, fire fighting; rescue; state management; radio and television establishments.

Article received: 20/3/2025

Editing completed: 09/4/2025

Approved for publication: 16/4/2025

Đặt vấn đề

Công tác quản lý nhà nước về phòng cháy, chữa cháy (PCCC) và cứu nạn, cứu hộ (CNCH) luôn là vấn đề cấp bách đối với tất cả các cơ sở hoạt động, đặc biệt là các cơ sở phát thanh, truyền hình. Những cơ sở này tiềm ẩn nhiều nguy cơ cháy nổ, có thể dẫn đến những sự cố nghiêm trọng nếu không được quản lý và phòng ngừa đúng mức. Các nguy cơ này có thể phát sinh bất cứ lúc nào, thậm chí, gây ra những vụ cháy lớn, ảnh

hưởng đến tài sản, tính mạng con người và sự ổn định xã hội. Tuy nhiên, công tác quản lý nhà nước về PCCC và CNCH tại các cơ sở này còn tồn tại một số hạn chế, bất cập, chưa đáp ứng được yêu cầu về an toàn PCCC và CNCH, như quy định pháp luật chưa thống nhất, văn bản pháp luật, đặc biệt là các văn bản hướng dẫn chậm ban hành và chế tài không đủ sức răn đe...

Vì vậy, việc nghiên cứu và đề xuất hoàn thiện pháp luật nhằm nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước

* Trường Đại học Phòng cháy, chữa cháy, Bộ Công an

về PCCC và CNCH đối với các cơ sở phát thanh, truyền hình là rất cần thiết, nhằm giảm thiểu rủi ro và bảo vệ an toàn cho các cơ sở này.

1. Thực trạng quy định pháp luật và thực tiễn thực hiện pháp luật quản lý nhà nước về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ đối với cơ sở phát thanh, truyền hình

1.1. Thực trạng quy định của pháp luật

Quản lý nhà nước về PCCC và CNCH đối với cơ sở phát thanh, truyền hình là sự tác động có tổ chức và điều chỉnh bằng pháp luật về PCCC và CNCH do cơ quan Cảnh sát PCCC và CNCH thực hiện đối với cá nhân, tổ chức có trách nhiệm về PCCC và CNCH trong cơ sở phát thanh, truyền hình. Mục đích nhằm bảo đảm các cơ sở phát thanh, truyền hình chấp hành pháp luật, giảm thiểu các vụ cháy, tai nạn, sự cố và thiệt hại đến mức thấp nhất, góp phần bảo đảm an ninh và trật tự.

Nghiên cứu các văn bản pháp luật về quản lý nhà nước trong lĩnh vực PCCC và CNCH đối với cơ sở phát thanh, truyền hình theo chức năng của lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH từ năm 2014 đến hết năm 2024 cho thấy, có nhiều quy định đối với loại hình cơ sở này. Theo quy định của Luật Phòng cháy và chữa cháy năm 2001, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng cháy và chữa cháy năm 2013, Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ năm 2024 và các văn bản hướng dẫn thi hành, thì các cơ sở nói chung, cơ sở phát thanh, truyền hình nói riêng cần tuân thủ nghiêm ngặt các quy định về PCCC. Nghị định số 83/2017/NĐ-CP ngày 18/7/2017 của Chính phủ quy định về công tác cứu nạn, cứu hộ của lực lượng phòng cháy và chữa cháy, cơ quan quản lý nhà nước về PCCC đối với các cơ sở thuộc diện quản lý nhà nước về PCCC, đồng thời, thực hiện quản lý nhà nước về CNCH. Bộ Công an là cơ quan đầu mối

giúp Chính phủ thực hiện quản lý nhà nước về PCCC và CNCH đối với các cơ sở, trong đó, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH thuộc Bộ Công an là một trong số các chủ thể trực tiếp thực hiện nhiệm vụ này. Theo quy định của pháp luật, người đứng đầu các cơ sở thuộc diện quản lý nhà nước về PCCC phải có trách nhiệm tuyên truyền, phổ biến kiến thức và pháp luật về PCCC và CNCH; thành lập và duy trì hoạt động của Đội PCCC cơ sở theo quy định; hướng dẫn cơ sở phát thanh, truyền hình có đủ lối thoát nạn và đường thoát nạn, không được cản trở bởi vật dụng, hàng hóa hoặc phương tiện giao thông... Trường hợp các cá nhân, tổ chức mà vi phạm các quy định về PCCC và CNCH thì bị xử phạt vi phạm hành chính theo quy định tại Nghị định số 144/2021/NĐ-CP ngày 31/12/2021 của Chính phủ quy định xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực an ninh, trật tự, an toàn xã hội; phòng, chống tệ nạn xã hội; phòng cháy, chữa cháy; cứu nạn, cứu hộ; phòng, chống bạo lực gia đình (Nghị định số 144/2021/NĐ-CP).

Mục 6 Phụ lục I Nghị định số 79/2014/NĐ-CP ngày 31/7/2014 của Chính phủ quy định chi tiết thi hành một số điều của Luật Phòng cháy và chữa cháy và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng cháy và chữa cháy (Nghị định số 79/2014/NĐ-CP) quy định “cơ sở phát thanh, truyền hình” là cơ sở thuộc diện quản lý về PCCC, song, tại mục 10 Phụ lục I Nghị định số 136/2020/NĐ-CP ngày 24/11/2020 của Chính phủ quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Phòng cháy và chữa cháy và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng cháy và chữa cháy (Nghị định số 136/2020/NĐ-CP) được sửa đổi thành “cơ sở truyền thanh, truyền hình” và được sửa đổi trong mục 10 Phụ lục I Nghị định số 50/2024/NĐ-CP ngày 10/5/2024 của Chính phủ sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định

số 136/2020/NĐ-CP và Nghị định số 83/2017/NĐ-CP (Nghị định số 50/2024/NĐ-CP) thành “cơ sở phát thanh, truyền hình”.

Tại mục 6 Phụ lục II Nghị định số 79/2014/NĐ-CP quy định “cơ sở phát thanh, truyền hình cấp huyện trở lên” thuộc danh mục cơ sở nguy hiểm cháy, nổ, được sửa đổi trong Phụ lục II Nghị định số 136/2020/NĐ-CP thành “cơ sở truyền thanh, truyền hình cao từ 5 tầng trở lên hoặc có khối tích của khối nhà chính từ 10.000 m³ trở lên” song tại mục 10 Phụ lục II Nghị định số 50/2024/NĐ-CP quy định “cơ sở phát thanh, truyền hình có tổng khối tích các khối nhà từ 5.000 m³ trở lên”.

Tại mục 6 Phụ lục IV Nghị định số 79/2014/NĐ-CP quy định “cơ sở phát thanh, truyền hình từ cấp huyện trở lên” thuộc danh mục dự án, công trình do cơ quan Cảnh sát PCCC và CNCH thẩm duyệt thiết kế PCCC được sửa đổi tại mục 10 Phụ lục V Nghị định số 136/2020/NĐ-CP thành “cơ sở truyền thanh, truyền hình cao từ 5 tầng trở lên hoặc có tổng khối tích từ 5.000 m³ trở lên” và được sửa đổi trong mục 3 Nghị định số 50/2024/NĐ-CP thành “cơ sở phát thanh, truyền hình cao từ 5 tầng trở lên hoặc có khối tích 5.000 m³ trở lên”.

Trước đây, Nghị định số 79/2014/NĐ-CP không phân cấp quản lý nhà nước về PCCC, song, đến Nghị định số 136/2020/NĐ-CP, tiếp đó, Nghị định số 50/2024/NĐ-CP đã phân cấp quản lý nhà nước về PCCC đối với cơ sở phát thanh, truyền hình thành cơ sở do cơ quan Công an quản lý (đối với cơ quan cấp huyện trở lên) và do Ủy ban nhân dân cấp xã quản lý (đối với cơ quan cấp xã). Trong quá trình thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về PCCC và CNCH, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH xây dựng và thực tập phương án chữa cháy theo mẫu PC18 ban hành theo Nghị định số 136/2020/NĐ-CP và phương án CNCH theo mẫu PC04 ban hành theo

Nghị định số 83/2017/NĐ-CP. Đến năm 2024, thực hiện xây dựng và thực tập phương án chữa cháy theo mẫu PC18 và phương án CNCH theo mẫu PC38 của lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH theo quy định tại Nghị định số 50/2024/NĐ-CP.

Sự điều chỉnh của các nghị định mới so với các nghị định cũ trong lĩnh vực quản lý nhà nước về PCCC và CNCH đối với cơ sở phát thanh, truyền hình phản ánh sự thay đổi và tiến bộ, nhằm tạo ra môi trường an toàn hơn cho xã hội, đồng thời, phù hợp với yêu cầu thực tế về bảo đảm an toàn PCCC đối với cơ sở, cụ thể:

- Cập nhật các tiêu chuẩn về an toàn PCCC và CNCH: các cơ quan có thẩm quyền của Việt Nam đã ban hành các tiêu chuẩn về PCCC và CNCH áp dụng riêng đối với PCCC và CNCH có liên quan đến cơ sở phát thanh, truyền hình như: TCVN 5738:2021 PCCC - Hệ thống báo cháy - Yêu cầu kỹ thuật; TCVN 7336:2021 PCCC - Hệ thống chữa cháy tự động bằng nước, bọt - Yêu cầu thiết kế và lắp đặt; TCVN 3890:2023 PCCC - Phương tiện PCCC cho nhà và công trình - trang bị, bố trí; QCVN 06:2022/BXD - Quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về an toàn cháy cho nhà và công trình, Thông tư số 09/2003/TT-BXD ngày 16/10/2023 của Bộ trưởng Bộ Xây dựng sửa đổi 1:2023 QCVN 06:2022/BXD quy chuẩn kỹ thuật quốc gia về an toàn cháy cho nhà và công trình...

- Quy định chi tiết hơn về trách nhiệm của người đứng đầu cơ sở phát thanh, truyền hình: yêu cầu người đứng đầu cơ sở phải tổ chức các lớp tập huấn, bồi dưỡng pháp luật và kiến thức về PCCC và CNCH cho cán bộ, nhân viên, thực hiện định kỳ kiểm tra các thiết bị an toàn PCCC và CNCH hoặc xây dựng kế hoạch ứng phó khẩn cấp với các tình huống cháy nổ.

- Phù hợp với sự phát triển công nghệ và yêu cầu thực tiễn: các cơ sở phát thanh, truyền hình, với đặc

thù là hoạt động liên tục và có hệ thống thiết bị công nghệ cao, có thể gặp phải những nguy cơ về cháy nổ từ các thiết bị điện tử, máy móc. Do đó, các quy định mới yêu cầu cơ sở phát thanh, truyền hình phải tuân thủ các biện pháp an toàn đặc thù, như lắp đặt hệ thống chữa cháy tự động bằng khí trong phòng kỹ thuật, kiểm tra thiết bị điện thường xuyên và các biện pháp ngăn ngừa sự cố điện.

- Bảo đảm tính linh hoạt trong việc ứng phó với tình huống khẩn cấp: các nghị định mới tập trung vào việc xây dựng kế hoạch ứng phó khẩn cấp cho các tình huống cháy nổ, đặc biệt, trong các cơ sở có yếu tố phức tạp như các cơ sở phát thanh, truyền hình, nơi có sự hiện diện của nhiều người và thiết bị quan trọng. Việc lập kế hoạch và chuẩn bị phương án chữa cháy, phương án CNCH được yêu cầu chi tiết hơn, gồm việc quy hoạch các lối thoát hiểm, vị trí các thiết bị chữa cháy và khả năng phối hợp với các lực lượng PCCC và CNCH chuyên nghiệp.

- Quy định công tác kiểm tra, giám sát, xử lý vi phạm quy định về PCCC và CNCH: Thông tư số 141/2020/TT-BCA ngày 23/12/2020 của Bộ trưởng Bộ Công an quy định công tác kiểm tra về PCCC và CNCH của lực lượng Công an nhân dân; Thông tư số 149/2020/TT-BCA ngày 31/12/2020 của Bộ trưởng Bộ Công an quy định chi tiết một số điều và biện pháp thi hành Luật Phòng cháy và chữa cháy và Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng cháy và chữa cháy và Nghị định số 136/2020/NĐ-CP... Nghị định số 144/2021/NĐ-CP đã quy định hành vi vi phạm hành chính trong lĩnh vực PCCC và CNCH (từ Điều 29 đến Điều 51). Các quy định mới yêu cầu các cơ sở phát thanh, truyền hình phải báo cáo định

kỳ về tình hình công tác PCCC và CNCH hoặc cung cấp minh chứng về việc tuân thủ các quy định về an toàn PCCC và CNCH.

1.2. Thực tiễn thực hiện pháp luật quản lý nhà nước về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ đối với cơ sở phát thanh, truyền hình

Hệ thống cơ sở phát thanh, truyền hình của Việt Nam hiện gồm 72 đơn vị cấp tỉnh và trung ương. Các Đài Phát thanh, truyền hình tỉnh, thành phố còn có nhiệm vụ hướng dẫn, quản lý, cung cấp nội dung chương trình cho 666 Đài Phát thanh, truyền hình cấp huyện và 10.041 Đài Truyền thanh cấp xã. Với 72 cơ sở phát thanh, truyền hình cấp tỉnh và trung ương có tổng số 104 trụ sở làm việc. Trong đó, 11 trụ sở là các công trình cao tầng, còn lại là các tòa nhà nhiều tầng. Các cột phát sóng của cơ sở phát thanh, truyền hình đều là các cấu trúc siêu cao với nhiều dây tín hiệu và thiết bị phát sóng có tính chất dễ cháy. Một số cấu trúc cao nhất gồm: tháp Truyền hình Thành phố Hồ Chí Minh cao 254m; tháp Truyền hình Bình Dương cao 252m; tháp Phát sóng Đài Phát thanh Mễ Trì cao 250m¹. Bên trong các cơ sở này thường xuyên phải thay đổi nội thất, vật liệu trang trí, đặc biệt, tại các trường quay và phòng thu âm, để phục vụ quá trình sản xuất, dựng hình và tổ chức sự kiện. Những vật liệu này thường là các chất dễ cháy, được sử dụng để dựng hình, tạo phong nền cho các sự kiện. Nguồn nhiệt tồn tại ở nhiều dạng khác nhau, gồm cả những thiết bị phục vụ sản xuất chương trình và tổ chức sự kiện.

Mặc dù Chính phủ, các bộ, ngành và Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố luôn chú trọng công tác bảo đảm an toàn PCCC và CNCH tại các cơ sở phát thanh, truyền hình, song, trong giai đoạn từ năm 2018

1. Cục Cảnh sát PCCC và CNCH (2018 - 2024), “*Báo cáo tổng kết công tác các năm từ 2018 đến hết năm 2024 của Cục Cảnh sát PCCC và CNCH*”.

đến năm 2024, đã xảy ra 04 vụ cháy và 03 vụ CNCH tại các cơ sở này. Trước đó, cũng đã xảy ra nhiều vụ cháy gây hậu quả nghiêm trọng về người và tài sản ở các cơ sở này. Đặc biệt, các cơ sở phát thanh, truyền hình ở Việt Nam là nơi tập trung đông người làm việc, một số cơ sở lớn như Đài Truyền hình Việt Nam (VTV) và Đài Truyền hình Thành phố Hồ Chí Minh (HTV), có tới gần 4.000 người thường xuyên làm việc. Vì vậy, cần phải có sự quan tâm, chỉ đạo sát sao hơn nữa từ các cơ quan chức năng để bảo đảm an toàn tuyệt đối cho các cơ sở và người làm việc tại đây².

Để bảo đảm an toàn PCCC và CNCH tại các cơ sở phát thanh, truyền hình, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH đã tham mưu cho các cấp có thẩm quyền xây dựng và ban hành các văn bản quy phạm pháp luật gồm: các quy định cụ thể về quản lý nhà nước về công tác PCCC và CNCH, các cơ sở phát thanh, truyền hình đều tuân thủ các tiêu chuẩn an toàn PCCC và CNCH. Các cấp ủy Đảng và chính quyền địa phương đã ban hành các chỉ thị và kế hoạch nhằm nâng cao chất lượng công tác quản lý nhà nước về PCCC và CNCH trong lĩnh vực phát thanh, truyền hình. Qua đó, các cơ sở phát thanh, truyền hình được trang bị những hướng dẫn cụ thể và chi tiết để thực hiện công tác PCCC và CNCH một cách hiệu quả, bảo đảm an toàn cho nhân viên và cơ sở hạ tầng. Công tác thẩm duyệt thiết kế và kiểm tra nghiệm thu về PCCC đối với các cơ sở phát thanh, truyền hình được thực hiện chặt chẽ theo quy định của Nhà nước. Trình tự, thủ tục thẩm duyệt và kiểm tra nghiệm thu bảo đảm tuân thủ đúng quy định, các thủ tục này được hướng dẫn và giải quyết kịp thời.

Người đứng đầu cơ sở phát thanh, truyền hình đã thực hiện một số biện pháp để tuân thủ các quy định của pháp luật về PCCC và CNCH, nhằm bảo đảm an toàn cho cơ sở của mình và bảo vệ tài sản, tính mạng của người lao động. Cụ thể, các cơ sở phát thanh, truyền hình lập kế hoạch PCCC và CNCH chi tiết, gồm các biện pháp phòng ngừa, xử lý tình huống cháy nổ và CNCH. Người đứng đầu cơ sở phát thanh, truyền hình đã trang bị thiết bị PCCC và CNCH như bình chữa cháy, hệ thống báo cháy tự động, hệ thống chữa cháy tự động, hệ thống thoát hiểm, đèn chiếu sáng khẩn cấp... Các cơ sở phát thanh, truyền hình đã tổ chức các khóa huấn luyện về công tác PCCC và CNCH cho cán bộ, nhân viên nhằm nâng cao trách nhiệm tuân thủ các quy định về PCCC và CNCH, thực hiện báo cáo định kỳ về công tác PCCC và CNCH cho cơ quan Cảnh sát PCCC và CNCH, đồng thời, phối hợp chặt chẽ với lực lượng này trong việc nâng cao công tác phòng ngừa, ứng phó với cháy, nổ xảy ra. Với đặc thù là các cơ sở có sử dụng nhiều thiết bị điện tử, máy móc hiện đại, người đứng đầu cơ sở phát thanh, truyền hình đặc biệt chú trọng đến việc bảo đảm an toàn cho các hệ thống điện, hệ thống điện dự phòng nhằm ngăn ngừa nguy cơ cháy nổ do sự cố điện. Một số cơ sở phát thanh, truyền hình đã tuyên truyền về PCCC và CNCH, phát sóng các chương trình, thông điệp cảnh báo, nhắc nhở cộng đồng về các biện pháp phòng cháy, chữa cháy, đặc biệt, trong những mùa cao điểm về cháy nổ như mùa khô hoặc dịp lễ Tết.

Theo Báo cáo số 12/BC-C07-P1³, số cơ sở phát thanh và truyền hình là 784 cơ sở, số lượt kiểm tra về PCCC theo định kỳ là 1.566 lượt, theo quy

2. Cục Cảnh sát PCCC và CNCH (2018 - 2024), *tlđđ*.

3. Báo cáo số 12/BC-C07-P1 ngày 03/01/2025 của Cục Cảnh sát PCCC và CNCH tổng kết công tác năm 2024 và phương hướng nhiệm vụ trọng tâm năm 2025.

định tại điểm đ khoản 3 Điều 16 Nghị định số 136/2020/NĐ-CP, sửa đổi tại điểm b khoản 8 Điều 1 Nghị định số 50/2024/NĐ-CP, giảm còn một nửa số lần so với năm 2018, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH đã tiến hành kiểm tra định kỳ về PCCC: 3.123 lượt. Nguyên nhân là do năm 2018, áp dụng theo khoản 2 Điều 18 Nghị định số 79/2014/NĐ-CP quy định kiểm tra về PCCC là 04 lần/năm, trong khi năm 2024, áp dụng theo Nghị định số 136/2020/NĐ-CP quy định kiểm tra về PCCC và CNCH là 02 lần/năm, sau đó áp dụng Nghị định số 50/2024/NĐ-CP quy định kiểm tra về PCCC và CNCH là 01 lần/năm. Với quy định như vậy, theo thống kê của Cục Cảnh sát PCCC và CNCH, từ năm 2018 đến hết năm 2024, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH đã thực hiện 15.938 lượt kiểm tra tại các cơ sở phát thanh, truyền hình.

1.3. Những tồn tại, hạn chế, bất cập trước khi triển khai thực hiện Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ năm 2024 và thực thi quản lý nhà nước về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ đối với cơ sở phát thanh, truyền hình

Thứ nhất, một số cơ sở phát thanh, truyền hình chưa nhận thức đầy đủ về tầm quan trọng của công tác PCCC và CNCH, dẫn đến việc thực hiện các biện pháp còn hình thức, chưa đúng quy trình. Qua kiểm tra theo Nghị định số 50/2024/NĐ-CP, tuy không phát hiện vi phạm nghiêm trọng nào, nhưng còn nhiều cơ sở chưa tuân thủ đầy đủ quy định về PCCC và CNCH. Các vi phạm chủ yếu được nhắc nhở, chưa đến mức xử phạt hành chính, kỷ luật hay tạm đình chỉ hoạt động.

Thứ hai, công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện quy định về PCCC và CNCH tại các cơ sở phát thanh, truyền hình chưa được thực hiện đầy đủ và nghiêm túc. Nhiều trường hợp vi phạm vẫn chưa được phát hiện và xử lý kịp thời. Còn một số cơ sở phát thanh,

truyền hình có những tồn tại trong công tác PCCC và CNCH như dễ xảy ra cháy, tai nạn, sự cố. Tuy nhiên, thực tế việc xử lý gặp nhiều khó khăn, nhất là các cơ sở phát thanh, truyền hình tuyến huyện do cả huyện chỉ có một cơ sở phát thanh, truyền hình, thuộc quản lý của Ủy ban nhân dân cấp huyện, cả tỉnh chỉ có 01 cơ sở phát thanh, truyền hình thuộc quản lý của Ủy ban nhân dân cấp tỉnh (trừ Thành phố Hồ Chí Minh có cả Đài Phát thanh và Đài Truyền hình).

Thứ ba, chất lượng công tác kiểm tra, hướng dẫn PCCC và CNCH trong thực hiện nhiệm vụ quản lý nhà nước về PCCC và CNCH đối với cơ sở phát thanh, truyền hình còn chưa phản ánh hết những yêu cầu PCCC và CNCH; nội dung kiểm tra về PCCC và CNCH chưa sâu, chưa kiểm tra, đánh giá chi tiết công tác PCCC và CNCH tại mỗi vị trí trong cơ sở phát thanh, truyền hình trong các lần thực hiện nhiệm vụ kiểm tra; chưa áp dụng các phương tiện kỹ thuật trong kiểm tra, nhất là đối với khu phát sóng, khu tổng khống chế.

Thứ tư, mức xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực PCCC và CNCH chưa đủ sức răn đe. Trong một số trường hợp, các cơ sở có giá trị tài sản lớn có thể chấp nhận chịu mức xử phạt thấp hơn giá trị mua bảo hiểm, dẫn đến việc không tuân thủ quy định về bảo hiểm cháy, nổ bắt buộc. Điều này làm giảm hiệu lực quản lý nhà nước trong lĩnh vực PCCC và CNCH.

Nguyên nhân của các vấn đề liên quan đến PCCC và CNCH trong lĩnh vực phát thanh, truyền hình gồm:

Một là, thiếu đồng bộ trong sửa đổi và bổ sung văn bản luật. Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ năm 2024 đã được Quốc hội ban hành, nhưng Nghị định số 144/2021/NĐ-CP quy định về xử phạt hành chính trong lĩnh vực này chưa được điều chỉnh, thay thế hoặc bổ sung kịp thời.

Hai là, chất lượng kiểm tra về PCCC chưa được chú trọng. Hoạt động kiểm tra PCCC và CNCH tại các cơ sở phát thanh, truyền hình chưa bám sát nội dung kiểm tra theo quy định hiện hành, dẫn đến không phát hiện được các vi phạm quy định về PCCC và CNCH.

Ba là, xử lý vi phạm quy định về PCCC và CNCH chưa triệt để. Khi phát hiện các vi phạm quy định về PCCC và CNCH, cán bộ kiểm tra chưa thực sự quyết liệt, triệt để xử lý dứt điểm các hành vi vi phạm, còn tư tưởng nể nang, né tránh.

Bốn là, mức xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực PCCC thấp nên nhiều cơ sở, đặc biệt, những cơ sở có giá trị tài sản lớn, có thể không tuân thủ các quy định về bảo hiểm cháy, nổ bắt buộc, bởi số tiền phạt thấp hơn nhiều so với chi phí mua bảo hiểm. Cụ thể, Điều 47 Nghị định số 144/2021/NĐ-CP quy định vi phạm về thành lập, tổ chức quản lý đội PCCC cơ sở, đội PCCC chuyên ngành không bảo đảm số người theo quy định của pháp luật mức phạt tiền từ 1.000.000 đồng đến 3.000.000 đồng. Điều 49 Nghị định số 144/2021/NĐ-CP quy định về bảo hiểm cháy, nổ bắt buộc vi phạm bị phạt tiền từ 30.000.000 đồng đến 40.000.000 đồng đối với hành vi cơ sở thuộc diện phải mua bảo hiểm cháy, nổ bắt buộc mà không mua theo quy định của pháp luật. Trường hợp cơ sở có giá trị tài sản lớn, giá trị mua bảo hiểm lên đến hàng trăm triệu, nhưng có thể không mua mà chấp nhận xử phạt bởi chi phí thấp hơn...

Năm là, thiếu sự phối hợp trong quản lý nhà nước về PCCC và CNCH: chưa chủ động phối hợp với các đơn vị chức năng thuộc Bộ Thông tin và Truyền thông (nay là Bộ Khoa học và công nghệ) để đề xuất cấp có thẩm quyền ban hành hệ thống văn bản quy phạm pháp luật về PCCC và CNCH, cũng như các văn bản chỉ đạo công tác PCCC và

CNCH phù hợp với sự phát triển của các cơ sở phát thanh, truyền hình.

2. Một số đề xuất nhằm nâng cao hiệu quả công tác quản lý nhà nước về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ đối với cơ sở phát thanh, truyền hình và thi hành pháp luật về phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ

Một là, sửa đổi, bổ sung văn bản chưa đồng bộ: cần sửa đổi, bổ sung một số điều của Nghị định số 144/2021/NĐ-CP nhằm bảo đảm các hành vi vi phạm quy định về PCCC và CNCH của cơ sở phát thanh, truyền hình được xử lý nghiêm và phù hợp với tình hình thực tế, mức xử phạt phải đủ sức răn đe. Nội dung cần sửa đổi, bổ sung như: cần nêu rõ các hành vi vi phạm cụ thể liên quan đến PCCC và CNCH tại các cơ sở phát thanh, truyền hình. Các mức xử phạt vi phạm hành chính cần được nâng lên để bảo đảm tính răn đe và ngăn chặn các vi phạm, đồng thời bảo đảm an toàn cao cho chính những cơ sở phát thanh, truyền hình và cộng đồng xung quanh. Để bảo đảm an toàn PCCC và CNCH, hạn chế rủi ro, các cơ quan chức năng cần cân nhắc việc tăng mức xử phạt và tăng cường kiểm tra, giám sát việc tuân thủ các quy định về bảo hiểm cháy, nổ bắt buộc. Xác định rõ trách nhiệm của các cá nhân, tổ chức liên quan trong việc thực hiện các biện pháp PCCC và CNCH tại cơ sở phát thanh, truyền hình.

Hai là, lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH cần thực hiện nghiêm túc và thường xuyên hơn công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện các quy định về PCCC và CNCH tại các cơ sở phát thanh, truyền hình. Các đợt kiểm tra định kỳ và đột xuất cần được triển khai để kịp thời phát hiện và xử lý vi phạm.

- Xây dựng lịch trình kiểm tra: cán bộ phụ trách cần lập lịch trình kiểm tra phù hợp với công tác chuyên

môn và hoạt động của cơ sở, đặc biệt, chú ý đến các sự kiện phát sóng trực tiếp. Công tác kiểm tra PCCC và CNCH cần được đánh giá dựa trên lịch trình sự kiện phát sóng trực tiếp và hoạt động tại trường quay, nhằm bảo đảm các cơ sở luôn tuân thủ quy định và tiêu chuẩn an toàn PCCC và CNCH.

- Nội dung kiểm tra: kiểm tra các cơ sở phát thanh, truyền hình theo Điều 23 Luật Phòng cháy và chữa cháy năm 2001 và Điều 1 Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Phòng cháy và chữa cháy năm 2013 (Điều 23 Luật Phòng cháy, chữa cháy và cứu nạn, cứu hộ năm 2024). Tập trung kiểm tra các nội dung như: số tầng nổi và tầng hầm, công năng sử dụng, số lối thoát nạn, chiều rộng bản thang thoát nạn, số thang máy chữa cháy và tình trạng hoạt động của thang, vùng an toàn và giải pháp cấp điện cho hệ thống PCCC và CNCH.

- Chỉ rõ thiếu sót và xử lý vi phạm: trong quá trình kiểm tra, cần chỉ rõ các thiếu sót, tồn tại không bảo đảm an toàn PCCC và CNCH, kiến nghị cấp có thẩm quyền giải quyết dứt điểm. Phát hiện và kiến nghị kịp thời các tồn tại vi phạm, bảo đảm chính xác, khách quan, phù hợp với thực tế và quy định pháp luật. Các vi phạm về PCCC và CNCH cần được xử lý nghiêm, không bỏ qua, tạo ra môi trường làm việc an toàn và nâng cao ý thức trách nhiệm của các cơ sở phát thanh, truyền hình.

- Nâng cao năng lực cán bộ kiểm tra: cần bố trí cán bộ kiểm tra PCCC và CNCH có chuyên môn, năng lực phù hợp với yêu cầu của cơ sở phát thanh, truyền hình. Thường xuyên bồi dưỡng, nâng cao trình độ chuyên môn cho cán bộ kiểm tra, trang bị đầy đủ phương tiện phục vụ công tác kiểm tra PCCC và CNCH. Cán bộ kiểm tra phải nắm vững tính năng và cách sử dụng các thiết bị này. Xây dựng các quy trình kiểm tra, giám sát rõ ràng và khoa học, bảo đảm công tác kiểm tra, giám sát được thực hiện đúng quy trình và hiệu quả.

- Hướng dẫn tự kiểm tra PCCC và CNCH: hướng dẫn người có trách nhiệm tự kiểm tra việc thực hiện nội quy PCCC và CNCH tại các khu vực quan trọng như khu vực phát sóng, trường quay, khu tổng không chế. Tổ chức đo, đếm các thông số kỹ thuật điện, chống sét và đối chiếu với các quy định PCCC và CNCH hiện hành. Đề ra các biện pháp phù hợp cho từng khu vực, đặc biệt, khi có sự thay đổi về công năng hoặc thay đổi máy móc, thiết bị. Thường xuyên đánh giá hiệu quả của công tác PCCC và CNCH tại các cơ sở phát thanh, truyền hình. Xác định các điểm mạnh và điểm yếu, từ đó, đề xuất các biện pháp cải thiện và nâng cao hiệu quả.

Ba là, nâng cao trách nhiệm của người đứng đầu cơ sở trong việc tuyên truyền, giáo dục, phổ biến pháp luật và kiến thức về PCCC và CNCH cho cán bộ, nhân viên. Công tác này phải được tiến hành thường xuyên và xác định là nhiệm vụ quan trọng, nhằm bảo đảm toàn bộ nhân viên đều nhận thức rõ và tuân thủ các quy định.

- Chương trình truyền thông nội bộ: các cơ sở phát thanh, truyền hình cần xây dựng và thực hiện các chương trình truyền thông nội bộ về PCCC và CNCH, sử dụng các phương tiện truyền thông của cơ sở để tuyên truyền, nâng cao nhận thức của cán bộ, nhân viên và cộng đồng về tầm quan trọng của PCCC và CNCH. Thông điệp cần rõ ràng, dễ hiểu và tác động mạnh đến nhận thức của mọi người.

- Phối hợp với lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH: người đứng đầu cơ sở cần có kế hoạch phối hợp với lực lượng Cảnh sát PCCC và CNCH để tổ chức các chương trình đào tạo và hội thảo chuyên đề cho cán bộ, nhân viên về PCCC và CNCH tại cơ sở phát thanh, truyền hình.

- Phát hành bản tin nội bộ: phát hành các bản tin nội bộ với nội dung phong phú, gồm lý thuyết và thực

hành, giúp người tham gia nắm vững các kiến thức và kỹ năng ứng phó khi xảy ra sự cố cháy, nổ.

Xây dựng văn hóa PCCC và CNCH: tạo dựng môi trường làm việc an toàn, trong đó, cán bộ, nhân viên luôn ý thức và tuân thủ các quy định về PCCC và CNCH. Sự cam kết từ ban lãnh đạo và sự tham gia tích cực của toàn thể nhân viên là điều cần thiết để bảo đảm mọi người hiểu rõ trách nhiệm của mình và cam kết tuân thủ quy định về PCCC và CNCH.

Bốn là, nâng cấp cơ sở vật chất và trang thiết bị PCCC và CNCH hiện đại là yếu tố quan trọng giúp tăng cường hiệu quả công tác PCCC tại các cơ sở phát thanh, truyền hình. Thực hiện kiểm tra và bảo dưỡng định kỳ các thiết bị, hệ thống PCCC để bảo đảm các thiết bị luôn hoạt động hiệu quả, phát hiện sớm các sự cố kỹ thuật và khắc phục kịp thời.

Năm là, Bộ Công an và Bộ Khoa học và Công nghệ xây dựng thông tư liên tịch quy định về PCCC và CNCH đối với cơ sở phát thanh, truyền hình. Nội dung văn bản quy định việc thực hiện thẩm duyệt, kiểm tra nghiệm thu về PCCC đối với cột phát sóng, bảo đảm các cột phát sóng đáp ứng các yêu cầu về PCCC và CNCH để ngăn chặn và giảm thiểu nguy cơ cháy, nổ, nhất là vấn đề chống sét. Triển khai các hệ thống quản lý PCCC và CNCH trực tuyến, ứng dụng công nghệ giám sát tự động tích hợp các cảm biến khói, nhiệt độ và các thiết bị cảnh báo tự động để theo dõi và phát hiện sớm các nguy cơ cháy, nổ. Sử dụng các công cụ phân tích dữ liệu và dự báo để đánh giá hiệu quả công tác PCCC và CNCH, xác định các nguy cơ tiềm ẩn và đề xuất các biện pháp phòng ngừa.

Kết luận

Nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước về PCCC và CNCH đối với các cơ sở phát thanh,

truyền hình là nhiệm vụ quan trọng và cấp bách. Việc này đòi hỏi sự phối hợp chặt chẽ giữa các cơ quan chức năng và các cơ sở phát thanh, truyền hình, cùng với việc triển khai các giải pháp đồng bộ và hiệu quả □

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Lê Quang Bốn, Lê Quang Hải, Nguyễn Đức Việt (2020), *“Công tác thanh tra, kiểm tra an toàn về PCCC và vấn đề đặt ra trong tình hình mới”*, Nxb. Công an nhân dân, Hà Nội.

2. Trần Anh Dũng (2015), *“Quản lý nhà nước về phòng cháy, chữa cháy ở Việt Nam theo chức năng của lực lượng Cảnh sát phòng cháy, chữa cháy”*, Luận án Tiến sĩ, Học viện Cảnh sát nhân dân, Hà Nội.

3. Cục Cảnh sát PCCC và CNCH (2018 - 2024), *“Báo cáo tổng kết công tác các năm từ 2018 đến hết năm 2024 của Cục Cảnh sát PCCC và CNCH”*, Hà Nội.

4. Cục Cảnh sát PCCC và CNCH (2025), *“Báo cáo số 12/BC-C07-P1 ngày 03/01/2025 của cục Cảnh sát PCCC và CNCH tổng kết công tác năm 2024 và phương hướng nhiệm vụ trọng tâm năm 2025”*, Hà Nội.

5. Lê Quang Hải (2021), *“Những vấn đề lý luận, thực tiễn tuyên truyền, phổ biến pháp luật, kiến thức về PCCC và CNCH hiện nay”*, Nxb. Công an nhân dân, Hà Nội.

6. HaibiaoZhang, HaiweiZhang (2011), *“Broadcasts TV engine room equipments safety prevention fire problem and solution”*, 2011 International Conference on Remote Sensing, Environment and Transportation Engineering, Nanjing, China.

7. Media Security and Reliability Council, American Radio Relay League (2005), *“Model disaster recovery plan & incident response manual”*, USA.